

חוברת תרגול – הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך (יסודי)

מהדורה למורה **חנ"מ**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין שהמורה בוחנת גם את הדרך ולא רק את התוצר הסופי
- לתרגל תיעוד פשוט של שלבי עבודה ושימוש ב-AI
- לתרגל קבלת משוב, תיקון והסבר על שינויים
- לתרגל רפלקציה פשוטה ושיחה קצרה על תהליך העבודה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה – נכון או לא נכון

1. לא נכון – התוצר הסופי לא מספר את כל הסיפור - לכן בודקים גם את התהליך
2. נכון – כך רושמים ביומן התהליך את כל הדרך
3. נכון – לא ממשיכים בלי שהמורה או חבר בדקו

חלק ב' – פרק 1 • לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה – התאמה

- 1 – ג (מחלקים את המשימה לחלקים קטנים, ולכל חלק תוצר ביניים)
- 2 – א (כותבים מה שאלתי, מה קיבלתי ומה שיניתי)
- 3 – ב (מתקנים את העבודה אחרי הערות, ומראים מה תוקן)

חלק ג' – פרק 1 • לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה – חושבים לעומק

חלק ד' – פרק 2 • שלבים ונקודות עצירה בדרך – היכרות עם המושגים

1. נכון – ככה קל יותר לראות את ההתקדמות בדרך
2. לא נכון – בנקודת עצירה בודקים את העבודה לפני שממשיכים הלאה
3. נכון – יומן התהליך עוזר לזכור את כל הדרך

חלק ה' – פרק 2 • שלבים ונקודות עצירה בדרך – התאמת שלב לתפקיד שלו

- 1 – ג (בוחרים נושא וכותבים רעיונות ראשונים)
- 2 – א (בדיקה קצרה של המורה או חבר לפני שממשיכים)
- 3 – ב (מקום לתעד מה עשינו בדרך, שלב אחרי שלב)

חלק ו' – פרק 2 • שלבים ונקודות עצירה בדרך – תכנון ומחשבה

חלק ז' – פרק 3 • מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי – מה זה יומן תהליך?

1. לא נכון – ביומן תהליך כותבים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה בדקתי ומה שיניתי.
2. נכון – תמיד בודקים אם התשובה נכונה לפני שמשתמשים בה.
3. נכון – ההערכה בודקת את התהליך, לא רק את התוצר הסופי.

חלק ח' – פרק 3 • מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי – משלימים את משפטי התיעוד

- 1. לשאול
- 2. לבדוק

חלק ט' – פרק 3 • מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי – כותבים יומן תהליך משלנו

1. משפט ברור שמתאר שאלה הקשורה לנושא הנלמד

חלק י' – פרק 4 • משוב ותיקון: לומדים מהערות – זוכרים את הרעיון

1. נכון – באתר כתוב שמשוב יכול להגיע ממורה, מעמיתים או מבוט מלווה.
2. נכון – כתוב באתר שהשיפור הוא חלק מהציון, לא רק התוצר הסופי.
3. נכון – זו דרך התיעוד הפשוטה שמוצעת ביסודי.

חלק י"א – פרק 4 • משוב ותיקון: לומדים מהערות – מתאימים הערה לתיקון

1 – ב (מוסיפים כיתוב קצר לתמונה)
2 – ג (מתקנים את האיות)
3 – ד (כותבים את המשפט מחדש בבירור)
4 – א (מוסיפים דוגמה למה שכתבתי)

חלק י"ב – פרק 4 • משוב ותיקון: לומדים מהערות – חושבים וכותבים

1. תשובה פתוחה - חשוב שהמשוב יהיה מנומס וממוקד, למשל: אולי תוסיף עוד פרט קטן.

חלק י"ג – פרק 5 • רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה – מה זה רמזור?

1. נכון – אלה שלושת צבעי הרמזור שמשמשים לרפלקציה על שלבי העבודה.
2. לא נכון – ירוק מסמן שהתלמיד מבין ויכול להסביר את השלב; אדום מסמן שהוא לא הבין.
3. נכון – השיחה בסוף המשימה מבקשת מהתלמיד להסביר את הבחירות שלו.

חלק י"ד – פרק 5 • רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה – השלמת משפטים

1. ירוק
2. צהוב

חלק ט"ו – פרק 5 • רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה – כותבים ומסבירים

1. תשובה אישית - חשוב שהצבע שנבחר יתאים להסבר, למשל ירוק עם ההסבר 'הבנתי את זה לבד.

חלק ט"ז – פרק 6 • כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI – מה זוכרים?

1. נכון – בגילאים האלה התלמידים מתבוננים, מתעדים ומשקפים, וה-AI נמצא אצל המורה - למשל ליצירת תמונות וסיפורים
2. לא נכון – ברמה 1 אין בכלל AI - התלמיד מראה מה הוא יודע ויכול בעצמו

חלק י"ז – פרק 6 • כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI – התאמה

1 – ג (רמה 1-2 - ה-AI בידי המורה)
2 – א (רמה 2-3 - שימוש מודרך ומתועד)
3 – ב (בלי AI בכלל - התלמיד עובד לבד)

חלק י"ח – פרק 6 • כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI – חושבים וכותבים

1. לדוגמה: המורה יוצרת תמונה או סיפור בעזרת AI ומציגה אותם לכיתה, והתלמידים מתבוננים ומגיבים

חלק י"ט – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות על כל הפרק

1. ב – איך הגעתי לתוצר - את התהליך
2. ב – כדי לעצור בנקודות עצירה ולבדוק בדרך
3. ב – בדיקה קצרה באמצע הדרך לפני שממשיכים

חלק כ' – חזרה מסכמת – כתיבה וחשיבה

1. תיאור שלב אחד מהעבודה, כולל מה שאלו/קיבלו/שינו, בכמה משפטים פשוטים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מתאר לפחות שני שלבים מסודרים מהעבודה, לא רק את התוצר הסופי
- קיים רישום פשוט ביומן התהליך עם שלוש השאלות: שאלתי-קיבלתי-שיניתי
- התלמיד נותן דוגמה קונקרטית לשינוי ולסיבה לשינוי

טיפים להפעלה:

- אפשר לפזר את הפרקים על פני כמה שיעורים - פרק אחד או שניים בכל פעם, עם זמן תרגול אמיתי בכיתה
- לכיתות א׳-ג׳ מומלץ להתמקד בפרקים 1-2-5 עם ציור ושיחה, בלי שימוש עצמאי ב-AI
- לכיתות ד׳-ו׳ אפשר להוסיף את פרק 6 ולתרגל יומן תהליך קצר עם שימוש מודרך בכלי AI שהמורה מציגה
- לתלמידים שזקוקים לתמיכה - להפוך את יומן התהליך לטבלת סימונים (וי) במקום כתיבה חופשית

חוברת תרגול – הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך (יסודי)

הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך

יסודי · חנ"מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה
2. פרק 2 – שלבים ונקודות עצירה בדרך
3. פרק 3 – מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי
4. פרק 4 – משוב ותיקון: לומדים מהערות
5. פרק 5 – רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה
6. פרק 6 – כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – הערכה חלופית בעידן ה-AI: מתוצר לתהליך (יסודי)

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו נתרגל איך לעבוד שלב אחר שלב, איך לתעד את מה שעשינו, ואיך לספר למורה או לחבר על הדרך שעברנו. בכל פרק יש תרגילים קצרים - אפשר לעבוד לבד או בזוגות, ולעצור לבדיקה בכל נקודת עצירה.

בנק מילים: לבדוק | לשאול | צהוב | ירוק

1 חלק א' – פרק 1 • לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כשבודקים רק את התוצר הסופי, רואים את כל מה שהתלמיד חשב בדרך	☐	☐
2	תיעוד זה לכתוב מה שאלתי, מה קיבלתי ומה שיניתי	☐	☐
3	נקודת עצירה היא בדיקה קצרה באמצע העבודה, לפני שממשיכים הלאה	☐	☐

2 חלק ב' – פרק 1 • לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שלבים	___	**א.** כותבים מה שאלתי, מה קיבלתי ומה שיניתי
2. תיעוד	___	**ב.** מתקנים את העבודה אחרי הערות, ומראים מה תוקן

3. משוב ותיקון	___	**ג.** מחלקים את המשימה לחלקים קטנים, ולכל חלק תוצר ביניים

3 חלק ג׳ – פרק 1 • לא רק מה שהגשתי, גם איך הגעתי לזה – חושבים לעומק

ענו בקצרה.

4 חלק ד׳ – פרק 2 • שלבים ונקודות עצירה בדרך – היכרות עם המושגים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כשמחלקים משימה לשלבים, יש תוצר קטן בסוף כל שלב.	☐	☐
2	נקודת עצירה היא מקום שבו ממשיכים הלאה בלי לבדוק כלום.	☐	☐
3	אפשר לתעד ביומן התהליך מה שאלנו ומה קיבלנו.	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • שלבים ונקודות עצירה בדרך – התאמת שלב לתפקיד שלו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שלב תכנון	___	**א.** בדיקה קצרה של המורה או חבר לפני שממשיכים
2. נקודת עצירה	___	**ב.** מקום לתעד מה עשינו בדרך, שלב אחרי שלב
3. יומן תהליך	___	**ג.** בוחרים נושא וכותבים רעיונות ראשונים

6 חלק ו׳ – פרק 2 • שלבים ונקודות עצירה בדרך – תכנון ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

7 חלק ז׳ – פרק 3 • מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי – מה זה יומן תהליך?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביומן תהליך כותבים רק את התוצר הסופי של העבודה.	☐	☐
2	אחרי שמקבלים תשובה מבינה מלאכותית, צריך לבדוק אותה ולא להעתיק אותה מיד.	☐	☐
3	יומן תהליך עוזר למורה לראות איך התלמיד או התלמידה חשבו בדרך, לא רק מה הגישו בסוף.	☐	☐

8 חלק ח׳ – פרק 3 • מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי – משלימים את משפטי התיעוד

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני שפונים לבינה מלאכותית, כדאי לחשוב מה בדיוק רוצים _____ .

2. אחרי שמקבלים תשובה מבינה מלאכותית, חשוב _____ אותה ולא להעתיק מיד.

9 חלק ט׳ – פרק 3 • מתעדים את הדרך: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי – כותבים יומן תהליך משלנו

ענו בקצרה.

1. דמיינו ששאלתם בינה מלאכותית שאלה על נושא שאתם לומדים עכשיו. כתבו משפט אחד: מה הייתם שואלים?

_____

_____

_____

10 חלק י׳ – פרק 4 • משוב ותיקון: לומדים מהערות – זוכרים את הרעיון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משוב על עבודה יכול להגיע מהמורה, מחבר לכיתה או מבוט מלווה.	☐	☐
2	השיפור שהתלמיד עושה אחרי המשוב הוא חלק מהציון.	☐	☐
3	ביסודי מתעדים בפשטות: מה שאלתי, מה קיבלתי, מה שיניתי.	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 4 • משוב ותיקון: לומדים מהערות – מתאימים הערה לתיקון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חבר כתב: התמונה יפה אבל חסר כיתוב	___	**א.** מוסיפים דוגמה למה שכתבתי
2. המורה כתבה: בדקי את האיות של המילה	___	**ב.** מוסיפים כיתוב קצר לתמונה
3. חבר אמר: המשפט הראשון לא ברור	___	**ג.** מתקנים את האיות

4. המורה כתבה: תוסיפי דוגמה אחת	___	**ד.** כותבים את המשפט מחדש בבירור

12 חלק י״ב – פרק 4 • משוב ותיקון: לומדים מהערות – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. כתבו משוב מנומס אחד שהייתם נותנים לחבר על ציור או משפט שכתב.

_____

_____

_____

13 חלק י״ג – פרק 5 • רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה – מה זה רמזור?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ברפלקציה בשיטת הרמזור משתמשים בשלושה צבעים: ירוק, צהוב ואדום.	☐	☐
2	הצבע ירוק ברמזור מסמן שהתלמיד לא הבין בכלל את השלב.	☐	☐
3	בסוף משימת ההערכה יש גם שיחה קצרה שבה התלמיד מסביר בחירה שעשה בעבודה.	☐	☐

14 חלק י״ד – פרק 5 • רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כשתלמיד מרגיש שהוא מבין שלב בעבודה ויכול להסביר אותו, הוא מסמן ברמזור את הצבע _____ .

2. כשתלמיד עדיין לא בטוח ולא הבין לגמרי שלב בעבודה, הוא מסמן ברמזור את הצבע _____ .

15 חלק ט"ו – פרק 5 • רפלקציה ברמזור ושיחה על העבודה – כותבים ומסבירים

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שלב אחד מעבודה שעשיתם לאחרונה. איזה צבע רמזור הייתם בוחרים לו? כתבו משפט שמסביר למה.

16 חלק ט"ז – פרק 6 • כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI – מה זוכרים?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בכיתות א׳-ג׳ הבינה המלאכותית נמצאת בעיקר בידי המורה, לא בידי התלמידים	☐	☐
2	ברמה 1 בסולם, התלמיד משתמש ב-AI כדי לכתוב את כל העבודה במקומו	☐	☐

17 חלק י״ז – פרק 6 • כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כיתות א׳-ג׳: המורה יוצרת תמונה והתלמידים מתבוננים ומדברים עליה	___	**א.** רמה 2-3 - שימוש מודרך ומתועד
2. כיתות ד׳-ו׳: התלמיד שואל AI רעיון לכרזה ורושם ביומן	___	**ב.** בלי AI בכלל - התלמיד עובד לבד
3. רמה 1 בסולם	___	**ג.** רמה 1-2 - ה-AI בידי המורה

18 חלק י״ח – פרק 6 • כללי המשחק: מה מותר ומה אסור עם AI – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. תארו דוגמה אחת משיעור שבה ה-AI נמצא בידי המורה בלבד, לא בידי התלמידים

19 חלק י״ט – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות על כל הפרק

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה בודקים בהערכה חלופית, חוץ מהתוצר הסופי?

(א) רק את הציון הסופי (ב) איך הגעתי לתוצר - את התהליך

(ג) רק כמה זמן לקח לי

2. למה המשימה מחולקת לשלבים?

(א) כדי שהמשימה תהיה ארוכה יותר (ב) כדי לעצור בנקודות עצירה ולבדוק בדרך

(ג) כדי שלא יהיה זמן לסיים

3. מה זה "נקודת עצירה"?

(א) סוף המשימה (ב) בדיקה קצרה באמצע הדרך לפני שממשיכים

(ג) הפסקה בכיתה

20 חלק כ' – חזרה מסכמת – כתיבה וחשיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. ספרו על שלב אחד שעשיתם במשימה: מה עשיתם בשלב הזה, ומה רשמתם ביומן התהליך?

כרטיס יציאה

האם אני יכול/ה להסביר לחבר מה עשיתי בכל שלב בעבודה שלי?

האם תיעדתי ביומן התהליך מה שאלתי, מה קיבלתי ומה שיניתי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀